

GENERÁLNA PROKURATÚRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
ODBOR LEGISLATÍVY, STRATÉGIE a ÚSTAVNÉHO PRÁVA
oddelenie stratégie a analytických činností
ŠTÚROVA UL. 2, 812 85 BRATISLAVA 1

Gsa/4 1/22/1000 – 8

Bratislava, 8. februára 2023

Opatrenie

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vo veci stanoviska sp. zn. III Gn 2013/1993 k výkladu aplikácie ustanovení § 153 a § 257a Trestného zákona v súvislosti s počítačovými programami, takto

rozhodol:

Podľa § 10 ods. 2 zákona číslo 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 153/2001 Z. z.“)

sa zrušuje

písmenne stanovisko sp. zn. III Gn 2013/1993 k výkladu aplikácie ustanovení § 153 a § 257a Trestného zákona v súvislosti s počítačovými programami a jeho záväznosť pre prokurátorov, právnych čakateľov prokuratúry a asistentov prokurátorov na účely aplikačnej praxe.

Opatrenie neobsahuje odôvodnenie, pretože zákon č. 153/2001 Z. z. výslovne neustanovuje túto časť rozhodnutia ako obligatórnu (ide o rozhodnutie technicko-organizačnej povahy podľa § 10 ods. 18 Trestného poriadku per analogiam).

Opatrenie má charakter konštitutívneho individuálneho právneho aktu s účinkami ex nunc.

Dr. h. c. JUDr. Maroš Žilinka, PhD.
generálny prokurátor Slovenskej republiky

Generálna prokuratúra
Slovenskej republiky
III Gn 2013/93-4

S t a n o v i s k o

k výkladu aplikácie ustanovení SS 152 a 257a Tr.zák. v
súvislosti s počítačovými programami

Ak aj oprávnený vlastník rozmnoženiny počítačového programu - s výnimkou vyhotovenia kópie alebo úpravy pre vlastnú prevádzku počítača, archívne účely alebo ako náhradu za stratu, zničenie alebo znehodnotenie oprávnene získanej rozmnoženiny (viď § 15 ods. 4 z.č. 247/1990 Zb.) - ďalej, kopíruje alebo rozmnožuje takýto počítačový program, dopúšťa sa trestného činu porušovania autorského práva podľa § 152 Tr.zák.

Konanie každej ďalšej osoby (teda nie oprávneného vlastníka rozmnoženiny), ktorá získa prístup k nosiču informácií a tým aj počítačového programu, chránenému autorským právom, s ktorým nakladá niektorým zo spôsobov predvídaných v ustanovení § 257a Tr.zák., napĺňa skutkovú podstatu citovaného trestného činu poškodzovania a z neužitia záznamu na nosiči informácií.

D ô v o d y

Ochrane autorských práv je počnúc Bernským dohovorom z 9.9.1886 venovaná sústavná pozornosť v medzinárodnom meradle, pričom naša republika je jedným z členských štátov Únie na ochranu práv autorov k ich literárnym a uměleckým dielam a pristúpila tiež k Všeobecnému dohovoru o autorskom práve, revidovanom v Paríži 24.7.1971 (vyhl.č.134/1980 Zb.).

Výrazom pristúpenia k tomuto medzinárodnému dohovoru bolo aj rozšírenie ochrany autorských práv novelou nášho Trestného zákona, ako aj novelou autorského zákona (č. 247/1980 Zb.). Ten už vo svojom ustanovení § 2 ods. 1 cit.zák. zakotvil ako predmet ochrany aj programy počítačov.

V praxi vznikol problém ako chápať používanie rozmnoženiny počítačového programu pre osobnú potrebu, keď niektoré počítačové programy umožňujú vytvoriť ďalší produkt (text, výkresovú dokumentáciu, výtvarný návrh, vyhodnotenie ekonomických ukazovateľov) a ten použiť na priamu komerčnú činnosť.

Úvodom treba uviesť, že na počítačové programy sa nevzťahuje ustanovenie § 15 ods. 2 písm. a/ z.č. 247/90 Zb. (ďalej len AZ). Toto ustanovenie totiž pojednáva o "uveřejnených" dielach. I keď to nie je výslovne uvedené, z

podstaty veci vyplýva, že u počítačových programov takéto uverejnenie neprichádza do úvahy.

Zákonodarca však v ustanovení § 15 ods. 4 AZ výslovne uvádza, kedy a ako môže oprávnený vlastník rozmnoženiny počítačového programu s týmto ďalej nakladať pre vlastnú potrebu počítača, pre ktorý bol tento program získaný. Výslovne sa uvádza, že tak môže urobiť len pre archívne účely, ako náhradu oprávnene získanej stratenej, zničenej alebo znehodnotenej rozmnoženiny, prípadne môže urobiť jeho kópiu, alebo úpravu programu výlučne pre vlastnú prevádzku svojho počítača. Tu nie je vylúčené, že oprávnene získaný počítačový program je zameraný práve na získanie resp. vytváranie ďalších hodnôt - hoci aj na komerčné účely. Táto skutočnosť by mala byť zohľadnená v cene za získanie takého programu.

Avšak každé ďalšie nakladanie s takto - hoci aj oprávnene - získaným počítačovým programom je neoprávnené a v rozpore s ustanoveniami AZ, pretože takéto právo má len autor alebo iný nositeľ autorského práva (napr. dedič, ale aj vydavateľ, producent a pod.).

Ustanovenie § 152 Tr.zák. pritom nie je viazané na určitý rozsah porušenia autorských práv, pre formálne naplnenie tejto skutkovej podstaty stačí ich porušenie i v jednotlivom prípade. Iná je otázka vyhodnotenia materiálnej stránky takého konania (k tomu viď predchádzajúce stanovisko III/2 Gn 756/90).

Takýto postup je plne v súlade aj s ustanovením § 13 AZ. Podľa tohto ustanovenia totiž pri každom použití diela patrí autorovi autorská odmena. Pritom autori diel, ktoré možno rozmnožovať či už prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania (§ 13 ods. 2 písm. a/ AZ) alebo prostredníctvom zvukovej, obrazovej alebo zvukovo-obrazovej snímky (§ 13 ods. 2 písm. b/ AZ) pre vlastnú osobnú potrebu na nenahrané nosiče záznamu, majú právo na odmenu voči výrobcom takých nosičov, ich dovozcom resp. verejným požičiavateľom.

To znamená, že pri splnení podmienok § 15 AZ, je právo autora na autorskú odmenu pokryté. Avšak každé ďalšie jeho použitie je neoprávneným zásahom do chránených práv autora. Okrem práva domáhať sa ochrany a náhrady škody v rámci občiansko-právneho konania (viď § 32 AZ) tu vždy prichádza do úvahy zváženie trestnoprávnej zodpovednosti voči porušiteľovi autorského práva.

Iná je však situácia ak niekto iný ako oprávnený vlastník rozmnoženiny počítačového programu získa prístup (napr. ako pracovník organizácie) k nosiču informácií a takýto počítačový program si okopíruje pre svoje akékoľvek osobné využitie alebo s ním (resp. s informáciami takto získanými) inak neoprávnene nakladá (zničí, poškodí, znehodnotí).

Takéto konanie je potrebné kvalifikovať ako trestný čin poškodzovania a zneužitia záznamu na nosiči informácií podľa § 257a Tr.zák.

Pre naplnenie tejto skutkovej podstaty sa pritom nevyžaduje hmotná škoda, ale škodou tu treba chápať aj škodu nehmotnú, spočívajúcu v poškodení práv iných osôb resp.

neoprávneným prospechom sa rozumie akýkoľvek prospech alebo výhoda plynúci takejto osobe, v dôsledku porušenia práv iných osôb.

Postačí teda, ak je páchateľ vedený pohnútkou škodu spôsobiť resp. získať neoprávnený prospech. V prípade, že takýmto činom spôsobí škodu (resp. získa sebe alebo inému prospech), podla jej výšky potom takýmto konaním napĺňa niektorú z kvalifikovaných skutkových podstát § 257a Tr.zák.